

Tiel : 29 september 2022
Kenmerk : GZDGT592704/679420 / A. Voorhuis
Onderwerp : Beantwoording artikel 41 vragen GroenLinks mbt Ophemertsedijk / Wetlands

Geachte mevrouw Klijn,

Op 22 juni 2022 hebben we uw vraag over overlast Wetlands Passewaaij - Ophemertsedijk ex. artikel 41 Rvo ontvangen. We hebben op 8 juli 2022 gereageerd met een brief. Hierin hebben we aangegeven dat we gedurende de zomerperiode in de reguliere surveillance van BOA's en politie extra aandacht besteden aan de Wetlands. Daarnaast hebben we toegezegd na de zomer uw vragen verder op uw vragen in te gaan. Hierbij ontvangt u de uitgebreidere beantwoording van uw vragen.

Uw inleiding bij de vragen:

Naar aanleiding van een mail van een bezorgde buurtbewoner zouden wij aandacht willen vragen voor problemen in ons prachtige natuurgebied 'De Tielse Wetlands'. Wetlands Passewaaij is onderdeel van Natura 2000 gebied. Het is per definitie een natuurgebied, waarbij overige functies ondergeschikt zijn. Omwonende geeft aan dat de regels die passen bij een Natura 2000 gebied niet worden opgevolgd. Ze omschrijft dat er veel sluipverkeer is van en naar Passewaaij en Ophemert, waarbij handhaving lastig blijkt te zijn. Ook is het aantal recreanten in het gebied toegenomen, en daarmee parkeerproblemen ontstaan. Verder maakt ze melding van (cross) brommers in de uiterwaarden, veel achtergelaten afval en verblijf buiten de toegangstijden. Wij zouden graag ons mooie natuurgebied toegankelijk willen houden, maar ook aandacht willen vragen voor de mogelijkheid te sturen op handhaving. Graag krijgen we antwoorden op onderstaande vragen.

1. *Herkent het college de (toegenomen) problemen zoals hierboven beschreven?*

We herkennen de geschetste problemen grotendeels. We zien dat recreatie in de Wetlands op gespannen voet kan staan met de natuurwaarden van het gebied.

- *Spanningsveld natuur vs recreatief gebruik uiterwaarden*

We herkennen het beeld dat sinds Corona inwoners de uiterwaarden nog meer vinden als gebied om buiten te recreëren. Dit is vooral bij mooi weer in het voorjaar en in de zomerperiode het geval. Dit beeld wordt bevestigd door partners op vlak van zwerfafval en onze toezichhouders en handhavers. Bij het recreëren kan overlast ontstaan (o.a. geluidsoverlast door muziek, loslopende honden, crossen en zwerfafval) en natuurwaarden komen in het gedrang. Ook betreden inwoners buiten de toegangstijden en via inofficiële toegangen het gebied. We hebben in de afgelopen ook periode een aantal meldingen ontvangen van illegale wildkampeerders en vissers die daarbij afval achterlieten. Daarnaast is zwemveiligheid ook een punt van aandacht.

- *Verkeer en parkeerproblematiek*

U geeft in uw brief aan, dat er veel sluipverkeer is van en naar Passewaaij en Ophemert, waarbij handhaving lastig blijkt te zijn. De verkeerdruchte op de Ophemertsedijk is in 2007 onderwerp geweest van een uitgebreid participatieproces met de (toenmalige) bewoners langs de dijk. Daaruit is naar voren gekomen dat de bewoners wel maatregelen wilden tegen het doorgaande verkeer over de dijk, mits zij (en hun bezoekers) vrije toegang zouden houden tot hun woningen. Als compromis is hier uitgekomen dat we aan de zijde van de stad de directe toegang tot de dijk hebben afgesloten met palen. Het in- en uitrijden van de dijk kan nog wel via een slinger. Het college heeft toen besloten om de dijk alsnog af te sluiten als uit tellingen zou blijken dat er meer dan 50% van het verkeer over de dijk zou blijven rijden t.o.v. de metingen uit oktober 2007. Sinds 2010 hebben we regelmatig tellingen uitgevoerd van het verkeer over de Ophemertsedijk tussen het Inundatiekanaal en Waalbandijk. Hieruit blijkt, dat het verkeer op dit deel van dijk tussen 2010 en 2020 is afgenomen. In 2020 is extra gecontroleerd op doorgaand verkeer, waarbij een aantal bekeuringen zijn uitgeschreven. Bij ons zijn op dit moment geen verdere verkeersklachten of meldingen bekend. In lijn met het eerdere collegebesluit, de uitgevoerde handhavingsactie en het meldingenpatroon is er tot nu toe geen aanleiding geweest om verdergaande maatregelen te nemen tegen het (sluip)verkeer op de dijk. Wel nemen de BOA's de Ophemertsedijk regelmatig mee in de reguliere surveillance met extra aandacht voor parkeeroverlast tijdens de afgelopen zomermaanden.

2. *Wie is (probleem)eigenaar van dit gebied? Is dat Staatsbosbeheer, het Waterschap of de gemeente Tiel?*

Grondeigenaarschap

Bij het beheer van het gebied zijn meerdere partijen betrokken. Er zijn verschillende eigenaren van de stukken grond in het specifieke Natura 2000 gebied:

- Rijkswaterstaat (RWS) is eigenaar van de rivierbedding
- Staatsbosbeheer heeft een aantal kleine grondstukken in eigendom
- Steenfabriek Wienerberger bezit een groot deel van de Wetlands en
- Waterschap Rivierenland is eigenaar van de dijkdelen
- Gemeente Tiel is eigenaar van de weg op de dijk

Zie de kaart in bijlage 1. 4 jaar geleden is er gezamenlijk opgetrokken om een pachtovereenkomst te sluiten voor het integraal natuurbeheer, o.a. door inzet van grote grazers in het gebied vanaf de dijk tot aan het water.

Provincie als overall probleemeigenaar van de bescherming van de natuur in het Natura 2000 gebied

De gedeputeerde staten van de provincie zijn sinds 1 januari 2017 bevoegd gezag voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) op basis van de Wet natuurbescherming. In de basis zijn de provincies door de landelijke overheid aangewezen voor het overall beheer en het organiseren, stimuleren en faciliteren van samenwerking op vlak van toezicht en handhaving in Natura 2000 gebieden. Het doel is een duurzame bescherming van de, in deze gebieden, aanwezige flora en fauna. Provincie Gelderland heeft in 2019 een beheerplan Natura 2000 Rijntakken opgesteld, waar de Wetlands onder vallen.¹ Hierin staat ook beschreven hoe het toezicht en handhaving is geregeld voor dit Natura 2000 gebied. Uitgangspunt is het gericht en actiematig inzetten van schaarse capaciteit op basis van een risicoanalyse. Hieruit is een top 7 van meest risicovolle activiteiten gekomen: illegale betreding (honden), afvaldumping, illegale lozingen, ongeoorloofde landrecreatie (bijv. wandelen, fietsen, paardrijden en crossen), illegaal dempen e/o verondiepen, stropen flora/ fauna en het ongeoorloofd gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

---

¹ <https://www.gelderland.nl/Definitief-beheerplan-Natura-2000-gebied-Rijntakken>

Versnipperde toezicht en handhaving op de geldende regels in het gebied

De omgevingsdienst voert het toezicht en handhaving op basis van de Wet natuurbescherming namens de provincie uit. Voor de Wetlands is dit de Omgevingsdienst Rivierenland. Ook de overheden die grondeigenaar zijn in de Wetlands behoren tot het bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) en het opvolgen van meldingen op hun grond. RWS, Staatsbosbeheer en het Waterschap hebben hiervoor eigen toezichthouders en handhavers. Dit zijn de "groene" BOA's van Domein II. Zij kunnen handhaven op het verstoren van de Wet natuurbescherming door bijvoorbeeld betreden van het gebied buiten toegangstijden, illegale bouwsels, motorcrossen, vervuiling of vernieling van de natuur met afval, stoken van vuurtjes. Daarnaast is de burgemeester bevoegd gezag op gebied van de openbare orde en veiligheid in de openbare ruimte in de gemeente Tiel. Toezicht en handhaving gebeurt o.b.v. APV-voorschriften en andere formeel-wettelijke bepalingen en verordeningen als Wegenverkeerswet, Visserijwet en Wet milieubeheer. Uitvoering van deze taken zijn bij een aantal ambtenaren van de gemeente Tiel, de AVRI ("blauwe" BOA's Domein I – openbare ruimte) en de politie belegd. Oftewel: meerdere partijen zijn betrokken bij het beheer en het houden van toezicht en het handhaven op de geldende regels en wetten in het Wetlands gebied.

3. Wat zijn de mogelijkheden om hier strenger op te handhaven, ook buiten de reguliere werktijden van handhavers?

We zetten nu vooral toezicht en handhaving in op basis van meldingen, gesignaleerde misstanden en verzoeken om handhaving hierop. Dit doen we afhankelijk van de locatie van de gesignaleerde overtreding in samenwerking met de andere overheden, ieder vanuit het eigen bevoegd gezag. We gaan komend jaar onder de regie van de provincie echter meer inzetten op gezamenlijke actiematige controles op het naleefgedrag van regels en voorwaarden. We hebben het afgelopen jaar al samen met Staatsbosbeheer bij de 2 formele en overige oneigenlijke toegangen van de Wetlands borden geplaatst met gedragsregels. Zie bijlage 2. Dit om inwoners te informeren en om de legitimiteit van handhaving te verzekeren. Vervolgens is het van belang om hierop ook toezicht te houden met controles en te handhaven bij overtredingen.

Toezicht en handhaving in het buitengebied staat echter onder druk. Er zijn een aantal uitdagingen m.b.t. het toezicht houden op het gebruik van de Wetlands en het handhaven bij illegale of natuur-verstorende activiteiten:

- Het uitgestrekte gebied en beperkte toegankelijkheid met auto's, motoren of fietsen van BOA's en politie
- De veiligheid van BOA's is een randvoorwaarde die van steeds meer belang is i.v.m. het afgelegde gebied, de schaarse capaciteit van politie voor back-up en de verruwing in reacties van publiek
- De schaarse capaciteit bij BOA's van de diverse betrokken partijen en politie, vooral in de avond- en nachtelijke uren
- De versnipperde bevoegdheden van de verschillende BOA's; niet iedere BOA mag op elk grondgebied of alle wetten handhaven

Het is om bovenstaande uitdagingen van belang om in de uitvoering met alle partijen op te trekken en kennis, bevoegdheden en capaciteit zo slim mogelijk in te zetten. Oftewel: integrale handhaving op basis van samenwerking. De provincie Gelderland heeft hiervoor een actieprogramma "handhaving in het groen" opgezet om samenwerking van groene BOA's (Domein II) met blauwe BOA's (Domein I) en politie te stimuleren en te faciliteren. BOA's Domein I die in en om Tiel werkzaam zijn, zijn van Omgevingsdienst Rivierenland, Hengelsport Federatie Midden Nederland, Wildbeheereenheid Tielerwaard, Staatsbosbeheer, Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat. We bereiden op dit moment de deelname aan dit actieprogramma onder regie van de provincie voor. Dit is een actie vanuit het project "Veilig Buitengebied". Dit project is afgelopen maand in de Gemeente Tiel gestart. Doel is om van alle in het netwerk betrokken BOA's gebruik te maken als ogen en oren op vlak van ondermijnende criminaliteit.

Met deelname aan het actieprogramma kunnen we komende jaren in de Wetlands, maar ook andere meer achterafgelegen (natuur)gebieden, meer actiegerichte controles uitvoeren. Grote voordeel is dat

- de bevoegdheden van de BOA's van verschillende domeinen elkaar aanvullen en er in de volle breedte op alle wetgeving in gezamenlijkheid gehandhaafd kan worden op elkaars grondgebied
- er actiematig buiten de reguliere werktijden van BOA's kan worden gehandhaafd omdat veiligheid beter geborgd is: een aantal groene BOA's is bewapend met wapenstok en pepperspray en/of politie sluit bij de acties aan
- we gebruik kunnen maken van de middelen van de groene BOA's van de andere partijen, zoals de boot voor toezicht vanaf het water en drones van Rijkswaterstaat
- we gebruik van kunnen maken van de versterking van de groene BOA capaciteit: de jagersvereniging krijgt op basis van gelden van de provincie Gelderland er 10 BOA's Domein II erbij voor Gelderland Zuid.

Daarmee gaan we dus op korte termijn de mogelijkheden vergroten om meer toezicht te houden en strenger te kunnen handhaven in de Wetlands, ook buiten reguliere werktijden van onze eigen handhavers.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders

de secretaris,

de burgemeester

drs. L.J.F.P. Busschops

ir. J. Beenakker